

Se egen adresseliste

Saksbehandler, innvalgstelefon

Erica Neby, 62 55 11 65

Frivillig vern av skog - forslag om opprettelse av Bronkeberget naturreservat i Elverum kommune - anmodning om uttalelse

Skogvern etter naturmangfoldloven skal sikre et økologisk representativt og sammenhengende nettverk av viktige leveområder for naturmangfoldet i norske skogøkosystem. Andelen vernet skog i Norge har økt betraktelig de siste 20 årene, men fremdeles er dagens skogvern bare knapt halvparten av målet om 10 prosent skogvern som Stortinget har vedtatt. Når det gjelder vern av produktiv skog var ca. 3,5 prosent vernet i hele landet per desember 2018. All skog i det foreslåtte Bronkeberget naturreservat er produktiv skog.

Frivillig vern av skog innebærer at skogeiere tilbyr staten vern av sin skog. Miljøvernmyndighetene sørger for at det blir gjennomført naturfaglige registreringer for å kartlegge eventuelle verneverdier, og vurderer om de tilbudte områdene er av verneinteresse. Dersom dette er tilfelle, gjennomføres det forhandlinger med grunneiere om avgrensing av et eventuelt verneområde, om forskrifter som skal gjelde og om økonomisk erstatning for et eventuelt vern. Dersom grunneierne og staten kommer frem til en avtale, vil et verneforslag for området gjennomgå vanlig saksbehandling i tråd med naturmangfoldlovens bestemmelser.

Tilbud fra grunneierne og avtale med disse

I brev av 2. januar 2017 ble det fra to grunneiere satt frem tilbud om vern av et areal på ca. 485 dekar. Området ligger ved Bronkeberget, vest for Glomma, ca. 15 kilometer sør for Elverum sentrum. Området ble naturfaglig kartlagt sommeren 2017, og rapporten konkluderte med at det potensielle naturreservatet har regionale verneverdier knyttet til gammel granskog i mellom- og sørboreal vegetasjonssone, med innslag av gamle løvtrær og med bekkeløftkvaliteter. De rødlistede artene alm (VU), dalfiol (VU) og gubbeskjegg (NT) er funnet her, i tillegg til interessante arter som lind, rogn og lungenever.

Basert på en kontroll og framskriving av eksisterende skoglige data fra området, ble det vinteren 2019 gjennomført forhandlinger med grunneierne. I løpet av forhandlingene ble arealet justert noe for å unngå konflikter knyttet til linjerydding og traktorvei i sør, samt for å få med noe mer areal i nord. Avtalen om vern av området ble signert i april 2019.

Varsling om oppstart av verneprosess

I samsvar med naturmangfoldlovens saksbehandlingsregler ble det 21. februar 2019 varslet oppstart av verneprosessen for å opprette Bronkeberget naturreservat. Vi mottok 10 kommentarer til oppstartsvarselet:

1. Statnett SF har ikke anlegg eller planer om anlegg i nærheten av området og hadde derfor ingen merknader.
2. Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard kunne ikke se at planen kommer i konflikt med registrerte forekomster av mineralske ressurser. Ut ifra foreliggende informasjon kunne de heller ikke se at planen medfører uttak av masser som vil omfattes av mineralloven.
3. Naturvernforbundet i Hedmark støttet forslaget om å opprette Bronkeberget naturreservat og påpekte at det er uheldig at ikke sørsiden av Bronkåa er med i verneforslaget for å sikre hele kløftemiljøet.
4. Riksantikvaren viste til fylkeskommunens uttalelse.
5. Språkrådet hadde ingen merknader til navneforslaget *Bronkeberget naturreservat*.
6. Landbruksdirektoratet hadde et generelt innspill til alle verneprosesser som kort sagt gikk ut på at all landbruksvirksomhet må ivaretas i verneforskriftene.
7. Elverum kommune hadde ingen merknader til verneforslaget.
8. Hedmark fylkeskommune påpekte at området ligger innenfor planområdet til regional plan for Vestmarka, men at et eventuelt naturreservat ikke er i konflikt med denne. Det er ikke registrert automatisk fredede kulturminner i området, men dersom kulturminner oppdages bør disse være mulige å skjytte og tilrettelegge, samt eventuelt undersøke ved behov.
9. Statens vegvesen Region øst så i utgangspunktet ikke at deres interesser blir berørt av en ordinær verneplan som ikke omfatter samferdselsanlegg. De skrev at det likevel bør gjøres en vurdering av hvorvidt en slik plan kan medføre økt bruk og trafikk til området i form av friluftsliv og turisme. Dersom dette er tilfelle, må parkeringsmuligheter og tilknyttingen til riks- og fylkesvegnettet vurderes nærmere, med eventuelle behov for tiltak.
10. NVE avdekket flere konflikter knyttet til energiinteresser. Det er tre registrerte vannkraftpotensial i Søndre Bronkåa, men dette er små potensial på sammen 1,58 GWh/år og vil derfor neppe være lønnsomt å bygge i dag. De skrev også at det går ei kraftlinje like utenfor den søndre delen av verneforslaget, og påpekte at verneforskriften ikke må være til hinder for vedlikehold av linjetraséen.

Våre kommentarer til uttalelsene ovenfor

Naturvernforbundet i Hedmark mener det er uheldig at ikke skogen på sørsiden av Bronkåa er med i verneforslaget. Ideelt sett mener vi også at denne skogen burde ha vært med i et fremtidig naturreservat, men vi har ikke tatt kontakt med grunneierne for denne eiendommen. Vi håper at de kan bli interessert i frivillig vern dersom arealet som nå foreslås vernet blir vedtatt som et naturreservat.

Når det gjelder Hedmark fylkeskommunes uttalelse så viser vi til forslaget til verneforskrift som er vedlagt denne høringen. Der fremgår det at det kan søkes om dispensasjon for istandsetting, vedlikehold og skjøtsel av kulturminner, samt tilknyttet motorisert ferdsel.

Når det gjelder økt trafikk til det eventuelle reservatet, tror vi ikke at dette vil være et stort problem i fremtiden. Dersom det likevel blir et problem, må vi se på dette nærmere.

Vannkraftutbygging har ikke vært et tema fra grunneierne på nordsida av Bronkåa, og vi har heller ikke fått innspill om at dette er av interesse for grunneierne på sørsiden av Bronkåa. Dersom det

ikke er lønnsomt å bygge kraftverk i Bronkåa, tror vi neppe at dette vil bli en reell konflikt. Når det gjelder vedlikehold av kraftlinjen på vestsiden av området, ligger den foreslåtte vernegrensa 20 meter fra kraftlinjen på det nærmeste. Dette bør være nok for å holde linjetraséen åpen. Adkomst til kraftlinjen vil naturlig nok ikke være gjennom det foreslåtte reservatet, men heller fra vestsiden av kraftlinjen hvor det går en vei i dag. Det går også en el-linje tvers gjennom det foreslåtte reservatet, fra Langberget. Denne er ikke kommentert av NVE, men det er tatt inn punkter i verneforskriften knyttet til vedlikehold mv. av denne.

Verneforslaget

I samsvar med saksbehandlingsreglene i naturmangfoldloven § 43 fremmer Fylkesmannen forslag om vern av et ca. 500 dekar stort skogområde ved Bronkeberget, ca. 15 kilometer sør for Elverum sentrum. Nærmere opplysninger om området går frem av vedlagt områdebeskrivelse og av kart som viser beliggenheten og avgrensningen av området. Området foreslås fredet som naturreservat, jf. naturmangfoldloven § 37.

Vedlagt følger også et forslag til forskrift som inneholder bestemmelsene som foreslås for et eventuelt naturreservat. Forslaget innebærer i hovedsak at hogst av skogen i området, motorferdsel i utmark og nye tekniske inngrep som bygging av nye veier og oppføring av nye bygninger blir forbudt. Jakt, fangst, fiske, beiting, bærsanking, vedlikehold av el-anlegg og stier, sykling og ridning på stier, samt uttransport av storvilt er foreslått tillatt i samsvar med gjeldende lovverk.

Fylkesmannen ber om eventuelle merknader til forslaget om opprettelse av Bronkeberget naturreservat, spesielt til den foreslåtte avgrensningen og den foreslåtte forskriften, **innen 20. juli 2019**.

Med hilsen

Vebjørn Knarrum (e.f.)
avdelingsdirektør

Erica Neby
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:

Områdebeskrivelse

Naturfaglig rapport

Uttalelser til oppstartsvareselet

Forslag til avgrensning

Forslag til verneforskrift

Adresseliste høring

Områdebeskrivelse av Bronkeberget naturreservat

Lokalitetsnavn: Bronkeberget

Kommune: Elverum

Fylke: Hedmark

Kartblad M711: 2016 IV (Elverum)

UTM-koordinater: 32V PN 46-48, 38-41

Vernekategori: Naturreservat

Areal: Ca. 500 dekar.

Høyde over havet: 240-400 moh.

Berørte eiendommer: Gnr./bnr.: 1/2, 1/24 og 1/50 i Elverum kommune.

Områdebeskrivelse: Området som foreslås vernet er et bratt skogområde ved Bronkeberget i søndre del av Elverum kommune, ca. 15 km fra Elverum sentrum og 5 km sør for Jømna. Området har en mosaikk av eldre skog med stedvis mye død ved, sørvendte bergskråninger, tørre furukoller og halvparten av ei bekkekløft. Granskog dominerer området, som også har innslag av furu, bjørk, rogn, selje, or samt noe osp og alm. Det er stor høydeforskjell fra toppen til bunnen i dette relativt smale området, ca. 160 meter. Størstedelen av området ligger i sørboreal vegetasjonssone.

Skogstruktur: Skogen i området er produktiv skog med hovedvekt i høybonitetsskog. Gran utgjør ca. 70 prosent av trærne, mens furu står for ca. 25 prosent. Resten av trærne er ulike typer av boreale løvtrær i tillegg til alm. Nesten all skog i området er i hogstklasse 4 og 5 og i aldersfase til tidlig naturskogsfase. Det finnes stedvis rikelig med død ved, men stokkene har små dimensjoner og virkelig grove, gamle og råtne trær er sjeldent.

Verneinteresser: Gammel barskog på bedre boniteter i sørboreal vegetasjonssone i kombinasjon med bekkekløftkvaliteter (høy luftfuktighet) gjør området ideelt for en rekke arter av hengelav og vedboende lav og sopp. Det er ikke registrert særlig mange rødlistearter her, men potensialet for rødlistearter knyttet til gamle trær, høy luftfuktighet, samt sørvendte bergvegger er stort. Av rødlistearter i området er det registrert gubbeskjegg (NT), dalfiol (VU) og alm (VU).

Formål: Formålet med naturreservatet er å bevare en bestemt type natur med gammel bar- og løvskog, samt bekkekløft. Området har stor betydning for biologisk mangfold ved at det er leveområde for en rekke arter knyttet til eldre skog og bekkekløftmiljø. Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

Andre interesser: El-anlegg, blåmerket sti og jakt.

Tekniske inngrep: Det finnes en mast på toppen av Langberget med tilhørende el-luftlinje gjennom det foreslåtte reservatet. Det er også en blåmerket sti opp til Bronkeberget fra øst.

Planstatus: I arealdelen til Elverum kommunes kommuneplan (2011-2022) ligger området innenfor et LNF-område (landbruks-, natur- og friluftsmål). Deler av området ligger også innenfor regional plan for Vestmarka.

Skogbruksdata: Totalareal: ca. 497 daa

Prod. areal: H: 210 daa M: 123 daa L: 158 daa Sum: 491 daa

Annet areal: uproduktiv skog: 0 daa, myr: 0 daa, vann: 6 daa

Volum: Ca. 9 100 m³

Årlig tilvekst: Ca. 127 m³

Bronkeberget

**

Referanse:

Gammelmo Ø. 2018. Naturverdier for lokalitet Bronkeberget, registrert i forbindelse med prosjekt Frivilligvern 2017. NaRIN faktaark. BioFokus. (Weblink: <http://borchbio.no/narin/?nid=6124>)

Referansedata

Fylke: Hedmark
Kommune: Elverum
H.o.h.: 240-400moh
Areal: 485 daa

Prosjektilhørighet: Frivilligvern 2017
Inventør: OGA
Vegetasjonsone: sørboreal 80% (ca 390daa) mellomboreal 20% (ca 100daa)
Vegetasjonseksjon: OC-Overgangsseksjon

Sammendrag

Lokaliteten ligger på østsiden av Bronkeberget sør for Bjølset i Elverum kommune. Lokaliteten omfatter også deler av bekkekløfta langs Bronkåa som ligger på grensen til Våler kommune. Bronkeberget ligger på vestsiden av Glomma, ca 5 km sør for Jømnå. Det er en kuppelformet ås med en ganske bratt øst- og sørøst-side. Avgrensingen gjelder de bratteste og mest uberørte delene av bergets østside samt deler av bekkekløfta langs Bronkåa. Berggrunnen består av finkornet til grovkornet granittisk gneiss. Det er noe bart fjell i området, ellers stedvis tynt løsmassedekke og morene.

Verneforslaget består av et middels stort område som strekker seg fra Langberget, via østsiden av Bronkeberget til bekkekløfta ved Bronkåa. Området er på 485 daa. Verneforslaget består av en mosaikk av eldre skog, sørvendt berg, berg i dagen, koller og ei bekkekløft. Verneforslaget fanger opp det meste av eldre skog vest i undersøkelsesområdet. Generelt ansees arronderingen som relativt god, selv om større partier med ungskog er tatt med for å binde sammen en helhet og det inngår også en større vei med ganske store kantsoner.

Vegetasjonen preges av fattige til intermediære skogtyper, men det forekommer også noen rikere partier. Terrenget varierer fra bratte bergsider via skogkledde lier til bratte bekkekløfter. I tillegg finnes det kollepartier og mer flat skogsmark. Skogen er i dag dominert av gran, men i partier finnes det også bestand av furu og boreale løvtrær, særlig bjørk, selje, rogn og or. Osp forekommer spredt. Blåbærskog dominerer sammen med bærlyngskog med sparsomme mengder lavskog i de mest grunnlendte delene. Småbregneskog forekommer i noe rikere partier. I de rikeste partiene med noe dypere jordsmonn grenser vegetasjonstypen mot svak lågurtskog. Det finnes også mindre områder med fattig sumpskog og kilde- og sigvegetasjon.

Skogen består av en mosaikk av hogstpåvirket skog, noe hogstflater, åpent berg og rasmark, og rester av eldre skog. Her er skogen i aldersfase til tidlig naturskogfase. Generelt er skogen ensjiktet, men det forekommer også mindre områder med flersjiktet skog. Læger i små og middels dimensjoner og i tidlige nedbrytningsfaser dominerer, men det finnes også en del grove dimensjoner. Det er en viss spredning i nedbrytningsstadier, men virkelig gamle, grove og råtne trær er sjeldne. Noe gadd og læger av løvtrær finnes også spredt i området.

Det er funnet få signalarter for gammel skog innenfor undersøkelsesområdet. Gubbeskjegg (NT) forekommer i gode populasjoner. I tillegg er den rødlistede dalfiolen (VU) registrert her. Det er også alm (VU), men sparsomt. Lind er også registrert. Lungenever ble registrert på ospegadd og på gammel rogn. Det er noe potensial for ytterligere rødlistearter av vedboende sopp.

Bronkeberget scorer ganske høyt på urørthet. Det er noen spor etter hogster innenfor det avgrensede arealet. Området scorer middels godt for død ved og gamle bartrær i lokaliteten. Kontinuiteten er imidlertid svak og det finnes få gamle løvtrær, hovedsakelig enkelte seljer og osper. Lav score for disse parametrene. Treslagsforedlingen er middels god og det samme gjelder variasjon i vegetasjonstyper. Topografen varierer ganske mye. Ellers scorer området lavt for rikhet, artsmangfold, størrelse og arrondering. Bronkeberget vil bare i beskjeden grad kunne bidra til oppfylning av viktige mangler i skogvernet (Framstad et al. 2002, 2003, 2010). Naturverdiene finnes spredt i området, også utenfor kjerneområdene. Området danner en middels god helhet og man har hele gradienten fra bunnen av lisen til toppområdet samt ei bekkekløft representert. Området er stedvis rimelig smalt og langt, noe som ikke er spesielt optimalt. Tilstøtende områder som inneholder de samme verdiene er fraværende og tilbudet synes å dekke den gamle skogen som finnes her. Området grenser til hogstpåvirket skog og skog med mindre gammelskogsverdier på alle kanter. Verdiene er knyttet til gammel mellom- og sørboreal granskog, samt enkelte eldre løvtrær. Området vurderes som regionalt verneverdig (**).

Feltarbeid

Området ble undersøkt av Øivind Gammelmo (BioFokus) i løpet av en lang feltdag 26 juni 2017. Hele området ble da undersøkt. Forholdene for feltarbeid var gunstige, med gode værforhold. Artsmangfoldet ansees å være middels godt undersøkt, men potensialet for sjeldne og rødlistede arter i området vurderes som middels godt ut over de artene som ble fanget opp i undersøkelsen.

Tidspunkt og værrets betydning

Det var oppholdsvær og delvis sol gjennom hele dagen. Tiden på året var gunstig for det feste organismegrupper, med unntak av jordboende sopp.

Utvelgelse og undersøkelsesområde

Lokaliteten inngår i arbeidet med frivillig vern i regi av Direktoratet for Naturforvaltning, Fylkesmannen i Hedmark og grunneier. Undersøkelsesområdet omfatter 485 daa.

Tidligere undersøkelser

Området har tidligere blitt undersøkt i forbindelse med botanisk undersøkelse av sørberg i Østerdalene (Ofte 1997) og to generasjoner naturtypekartlegging i Elverum kommune (Sæhlie 2002, Gammelmo 2011). Det er tidligere avgrenset naturtyper innenfor undersøkelsesområdet i forbindelse med disse undersøkelsene.

Beliggenhet

Lokaliteten ligger på østsiden av Bronkeberget sør for Bjølset i Elverum kommune. Lokaliteten omfatter også deler av bekkeløfta langs Bronkåa som ligger på grensen til Våler kommune.

Naturgrunnlag

Topografi

Bronkeberget ligger på vestsiden av Glomma, ca 5 km sør for Jømna. Det er en kuppelformet ås med en ganske bratt øst- og sørøst-side. Avgrensingen gjelder de bratteste og mest uberørte delene av bergets østside samt deler av bekkeløfta langs Bronkåa.

Geologi

Berggrunnen består av finkornet til grovkornet granittisk gneiss. Det er noe bart fjell i området, ellers stedvis tynt løsmas-sedekke og morene.

Vegetasjonsgeografi

Vegetasjonseksjon: OC-Overgangsseksjon, vegetasjonssone: sørboreal 80% (ca 390daa) mellomboreal 20% (ca 100daa) . Området hører til overgangsseksjonen (OC) og på overgangen mellom sørboral (SB) og mellomboreal (MB) vegetasjonssone - hovedsaklig i SB.

Klima

I bekkeløfta er det meget fuktig, mens det i de bratteste sørberg-partiene er tørt og tørkeutsatt.

Vegetasjon og treslagsfordeling

Vegetasjonen preges av fattige til intermediære skogtyper, men det forekommer også noen rikere partier. Terrenget varierer fra bratte bergsider via skogkledde lier til bratte bekkeløfter. I tillegg finnes det kollepartier og mer flat skogsmark. Skogen er i dag dominert av gran, men i partier finnes det også bestand av furu og boreale løvtrær, særlig bjørk, selje, rogn og or. Osp forekommer spredt. Blåbærskog dominerer sammen med bærlyngskog med sparsomme mengder lavskog i de mest grunnlendte delene. Småbregneskog forekommer i noe rikere partier. I de rikeste partiene med noe dypere jordsmonn grenser vegetasjonstypen mot svak lågurtskog. Det finnes også mindre områder med fattig sumpskog og kilde- og sigvegetasjon.

Skogstruktur og påvirkning

Skogen består av en mosaikk av hogstpåvirket skog, noe hogstflater, åpent berg og rasmark, og rester av eldre skog. Her er skogen i aldersfase til tidlig naturskogfase. Generelt er skogen ensjiktet, men det forekommer også mindre områder med flersjiktet skog. Læger i små og middels dimensjoner og i tidlige nedbrytningsfaser dominerer, men det finnes også en del grove dimensjoner. Det er en viss spredning i nedbrytningsstadier, men virkelig gamle, grove og råtne trær er sjeldne. Noe gadd og læger av løvtrær finnes også spredt i området.

Kjerneområder

I det følgende listes informasjon om de avgrensede kjernelokalitetene i området Bronkeberget. Nummereringen referer til inntegninger vist på kartet.

1 Langberget

Naturtype: Gammel granskog - Gammel høyereiggende granskog
BMVERDI: B

Areal: 82daa

Innledning: På oppdrag av Fylkesmannen i Hedmark, Miljøvernvedelingen, ble lokaliteten undersøkt av BioFokus ved Øivind Gammelmo og Ole J. Lønnve den 9. Juni 2009. Det har tidligere vært gjort enkelte botaniske registreringer i området.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Avgrensningen omfatter et høyt østvendt "stup" på vestsiden av Gloma ved Jømna, ca 15 km sør for Elverum sentrum, og omfatter et parti eldre granskog i nedkant av Langberget. Langberget er den nordligste toppen i "Bronkeberget-formasjonen". Lokaliteten grenser mot mindre prioritert skogsmark.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Avgrensningen omfatter et parti eldre granskog. Noe innslag av andre boreale eldre løvtrær som osp, rogn og bjørk forekommer spredt. Enkelte steder er det et vist oppslag av osp. Skogen virker ensaldret og øvre dbh er ca 40 cm, men sjiktingen er forholdsvis god. Ganske mye død ved forekommer gjennom hele lokaliteten, og kontinuiteten av dette elementet må karakteriseres som god. Feltsjiktet har innslag av lågurtutforming med spredte forekomster av liljekonvall, maiblom og skogstjerne. Bergflate-elementet er nesten fraværende. Tre små lindebusker er registrert i nedre del av lokaliteten, hvilket viser at arten i midt-Østerdalen kan vokse i næringsfattig og ganske tett skog bare det er noe gunstig lokalklima, slik som her, inn mot en skrent.

Bruk, tilstand og påvirkning: Det er gamle spor etter hugst innefor avgrensningen. Ny hogst er den mest reelle trussel mot dette området i dag.

Artsmangfold: Lind, gubbeskjegg (NT). Lungenever ble registrert på ospegadd og på gammel rogn.

Fremmede arter: Det er ikke registrert fremmede arter innenfor avgrensningen.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten bør sees i sammenheng med naturtypene som er registrert lenger sør på Bronkeberget.

Verdivurdering: Barskogsmiljøer med kontinuitet i død ved gir stort potensial for ulike organismer knyttet til dette substratet. Innenfor avgrensningen er dette elementet forholdsvis godt representert. Forekomst av gubbeskjegg og lungenever er signalarter som viser at skogen kan inneholde mer interessante lavararter. Forekomsten av lind er interessant, selv om den nok først og fremst må sees på som en kuriositet. Denne forekomsten er såpass isolert at man neppe kan forvente å finne særlig mange andre arter knyttet til dette treslaget på lokaliteten. Svært spesielle artsforekomster er ikke registrert innefor avgrensningen og utformingen er heller ikke av de beste. Av den grunn gis derfor lokaliteten verdi som viktig naturtype (B).

Skjøtsel og hensyn: Lokaliteten bør settes av til fri utvikling.

2 Bronkeberget

Naturtype: Sørvendte berg og rasmarker - Kalkrik og/eller sørvendt bergvegg Areal: 178daa
BMVERDI: A

Innledning: På oppdrag av Fylkesmannen i Hedmark, Miljøvern avdelingen ble lokaliteten undersøkt den 23. juni av Øivind Gammelmo, BioFokus. Lokaliteten er tidligere undersøkt av Anders Often i 1991. Grunneier er Elverum kommuneskoger.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Bronkeberget ligger på vestsiden av Glomma, ca 5 km sør for Jømna. Det er en kuppelformet ås med en ganske bratt øst- og sørøst-side. Avgrensningen gjelder de bratteste og mest uberørte delene av bergets østside. Berggrunnen består av finkornet til grovkornet granittisk gneiss. Det er noe bart fjell i området, ellers stedvis tynt løsmassedecke og morene.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: I de bratteste, mest uberørte delene av berget vokser en barblandingsskog med et stort innslag lauvtrær. Feltsjiktet varierer fra fattig lavfuruskogtype til rik lågurttype. På nordsiden er fattige grunnfjellsva med lavrik furuskog. Her vokste overraskende nok en liten klon kantkonvall. I de øvre partiene av SØ-skrenten er et område med små skrenter og tresatt, grovsteinet ur. Her er det tydeligvis bedre berggrunn med lågurter som blåveis og vårerteknapp. Her vokser 3 små lindetrær. Litt høyere opp, i en frodig liten forsøknings nær toppen vokser ett stort lindetre. O. Furuset har funnet noen varmekjære arter her som ikke ble gjenfunnet i 1991 (lakrismjelt, storklokke og krossved). I de bratte partiene av berget vokser naturskog.

Bruk, tilstand og påvirkning: Det er store hogstfelt på de andre kantene av berget.

Artsmangfold: Furuset (1959) nevner følgende arter fra Bronkeberget: nattfiol, skogvikke, kantkonvall, kranskonvall, storklokke, trollurt, trollbær, leddved, krossved, rødhyll, blåveis, lind, lønn, lakrismjelt, brunrot og skogsvinerot. I tillegg er det registrert hengeaks, markjordbær, liljekonvall og firblad.

Fremmede arter: Det er ikke registrert fremmede arter i lokaliteten.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten bør sees i sammenheng med andre naturtypelokaliteter som er registrert i forbindelse med Bronkeberget-Langberget.

Verdivurdering: Verdien er knyttet til den rike vegetasjonen i det sørvendte berget. Det er også knyttet verdier til den gamle skogen som står i de bratteste og mest utilgjengelige delene av berget. Her vokser en rekke planter som er sjeldne i denne delen av landet. Lokaliteten har nasjonal verdi (A-verdi).

Skjøtsel og hensyn: Lokaliteten bør settes av til fri utvikling.

3 Bronkebrottet

Naturtype: Skogsbekkekløft - Lavlands-granbekkekløft på Østlandet Areal: 88daa
BMVERDI: B

Innledning: Lokaliteten er tidligere registrert i forbindelse med botaniske undersøkelser av sørberg i Østerdalene. Avgrensning og beskrivelse er justert i forbindelse med kartlegging og kvalitetssikring av naturtyper i Elverum i 2009-2010. Dette arbeidet er utført av BioFokus på oppdrag for Fylkesmannen i Hedmark.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Bronkebrottet ligger på vestsida av Glomma, ca. 6 km sør for Jømna i Elverum kommune. Avgrensningen gjelder selve kløfta samt kantsoner/buffer rundt denne.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten er ei bekekløft med små sørvendte partier og skrenter. Her finnes en meget begrenset sørbergflora. Det finnes partier med svært frodig høgstaudeskog. I slik vegetasjon ca. midt i kløfta vokste en ca. 1,5 m høy alm (NT). Dominerende treslag i kløfta er gråor og gran. I frodig blandingskog, på nordre side av åa, ca. 300 m nord for gården, vokser mye dalfiol (NT), og i en skrent ca. midt i kløfta er det registrert en relativt stor populasjon av sandfiol (og noe av hybridene krattfiol x sandfiol). Det finnes en del læger i området mot Bronken gård og det er bra rekrutering av død virke i området.

Bruk, tilstand og påvirkning: Selv om området er noe skjemet av store flatehogster, vurderes lokaliteten som verdifull, dog ikke som sørberglokaltet, men som ei variert bekekløft.

Artsmangfold: Dalfiol (NT) og alm (NT).

Fremmede arter: Ingen registrert.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten bør sees i sammenheng med de andre naturtypelokalitetene som er registrert ved Bronkeberget.

Verdivurdering: Et ganske bratt og ulendt elvegjel er en svært sjelden naturtype i Elverums-trakten. Det totale artsantallet er ganske høyt da mange ulike naturtyper finnes i kløfta. Lokaliteten gis B-verdi.

Skjøtsel og hensyn: Lokaliteten bør settes av til fri utvikling.

Artsmangfold

Det er funnet få signalarter for gammel skog innenfor undersøkelsesområdet. Gubbeskjegg (NT) forekommer i gode populasjoner. I tillegg er den rødlistede dalfiolen (VU) registrert her. Det er også alm (VU), men sparsomt. Lind er også registrert. Lungenever ble registrert på ospegadd og på gammel rogn. Det er noe potensial for ytterligere rødlistearter av vedboende sopp.

Tabell: Artsfunn i Bronkeberget. Kolonnen **Totalt antall av art** summerer opp antall funn innenfor området. 0 betyr at artsfunnet ikke er tallfestet, men begreper som mye, en del, sparsomt, spredt o.l. er brukt. Det store tallet i kolonnen **Funnet i kjerneområde** henviser til hvilke kjerneområder arten er funnet. Det lille tallet angir hvor mange funn som er gjort i hvert kjerneområde. 0 betyr tekstlig kvantifisering. Små tall uten kjerneområdenummer angir funn utenfor kjerneområder.

Gruppe	Vitenskapelig navn	Norsk navn	Rødliste-status	Totalt antall av art	Funnet i kjerneområde (nr)
Karplanter	Aconitum septentrionale	tyrihjelm			3
	Actaea spicata	trollbær			3
	Alnus incana	gråor			3
	Anemone nemorosa	hvitveis			3
	Betula pubescens	bjørk			2
	Calluna vulgaris	røsslyng			2
	Fragaria vesca	markjordbær			2 3
	Juniperus communis	einer			2
	Linnæa borealis	linnaea			2
	Maianthemum bifolium	maiblom			3
	Moneses uniflora	olavsstake			1
	Oxalis acetosella	gjøkesyre			3
	Paris quadrifolia	firblad			3
	Phegopteris connectilis	hengeving			3
	Picea abies	gran			1 2 3
	Platanthera bifolia	nattfiol			2
	Populus tremula	osp			1 2
	Salix caprea	selje			2
	Sorbus aucuparia	rogn			1 2 3
	Ulmus glabra	alm	VU		3
	Vaccinium vitis-idaea	tyttebær			2
	Viola selkirkii	dalfiol	VU		3
Lav	Alectoria sarmentosa	gubbeskjegg	NT		1 2
	Lobaria pulmonaria	lungenever			1
Sopper	Fomitopsis pinicola	rødrandkjuke			1

Avgrensing og arrondering

Verneforslaget består av et middels stort område som strekker seg fra Langberget, via østsiden av Bronkeberget til bekkekløfta ved Bronkåa. Området er på 485 daa. Verneforslaget består av en mosaikk av eldre skog, sørvendt berg, berg i dagen, koller og ei bekkekløft. Verneforslaget fanger opp det meste av eldre skog vest i undersøkelsesområdet. Generelt ansees arronderingen som relativt god, selv om større partier med ungskog er tatt med for å binde sammen en helhet og det inngår også en større vei med ganske store kantsoner.

Andre inngrep

Det er foretatt hogster helt inn til det avgrensede verneforslaget - spesielt i vest og nord.

Vurdering og verdsetting

Bronkeberget scorer ganske høyt på urørthet. Det er noen spor etter hogster innenfor det avgrensede arealet. Området scorer middels godt for død ved og gamle bartrær i lokaliteten. Kontinuiteten er imidlertid svak og det finnes få gamle løvtrær, hovedsakelig enkelte seljer og osper. Lav score for disse parametrene. Treslagsforedlingen er middels god og det samme gjelder variasjon i vegetasjonstyper. Topografen varierer ganske mye. Ellers scorer området lavt for rikhet, arts-mangfold, størrelse og arrondering. Bronkeberget vil bare i beskjeden grad kunne bidra til oppfylling av viktige mangler i skogvernet (Framstad et al. 2002, 2003, 2010). Naturverdiene finnes spredt i området, også utenfor kjerneområdene.

Området danner en middels god helhet og man har hele gradienten fra bunnen av lisiden til toppområdet samt ei bekkekjølt representert. Området er stedvis rimelig smalt og langt, noe som ikke er spesielt optimalt. Tilstøtende områder som inneholder de samme verdiene er fraværende og tilbudet synes å dekke den gamle skogen som finnes her. Området grenser til hogstpåvirket skog og skog med mindre gammelskogsverdier på alle kanter. Verdiene er knyttet til gammel mellom- og sørboreal granskog, samt enkelte eldre løvtrær. Området vurderes som regionalt verneverdig (**).

Tabell: Kriterier og verdisetting for kjerneområder og totalt for Bronkeberget. Ingen stjerner (0) betyr at verdien for kriteriet er fraværende/ ubetydelig. Strek (-) betyr ikke relevant. Se ellers kriterier for for verdisetting i metodekapittelet.

Kjerneområde	Urørthet	Død ved mengde	Død ved kontin.	Gamle bartrær	Gamle løvtrær	Gamle edel-løvtrær	Tre-slagsfordeling	Topografisk-variasjon	Vegetasjons-variasjon	Rikhet	Arter	Størrelse	Arrondering	Samlet verdi
1 Langberget	**	**	*	**	*	—	*	**	*	*	*	-	—	**
2 Bronkeberget	**	*	*	**	**	*	**	**	*	**	*	-	—	**
3 Bronkebrottet	**	*	*	**	*	*	**	**	**	*	*	-	—	**
Samlet vurdering	**	**	*	**	*	—	*	**	**	*	**	*	**	**

Mangeloppfyllelse

Bronkeberget vil bare i beskjeden grad kunne bidra til oppfylling av viktige mangler i skogvernet (Framstad et al. 2002, 2003, 2010).

Vurdering av mangeloppfyllelse for ulike vernemålsetninger for lokalitet Bronkeberget.

Naturtype - fylkesvis ansvar: Lav mangeloppfyllelse

Internasjonale ansvarstyper: Lav mangeloppfyllelse

Restaureringsarealer: Lav mangeloppfyllelse

Artsmangfold: Lav mangeloppfyllelse

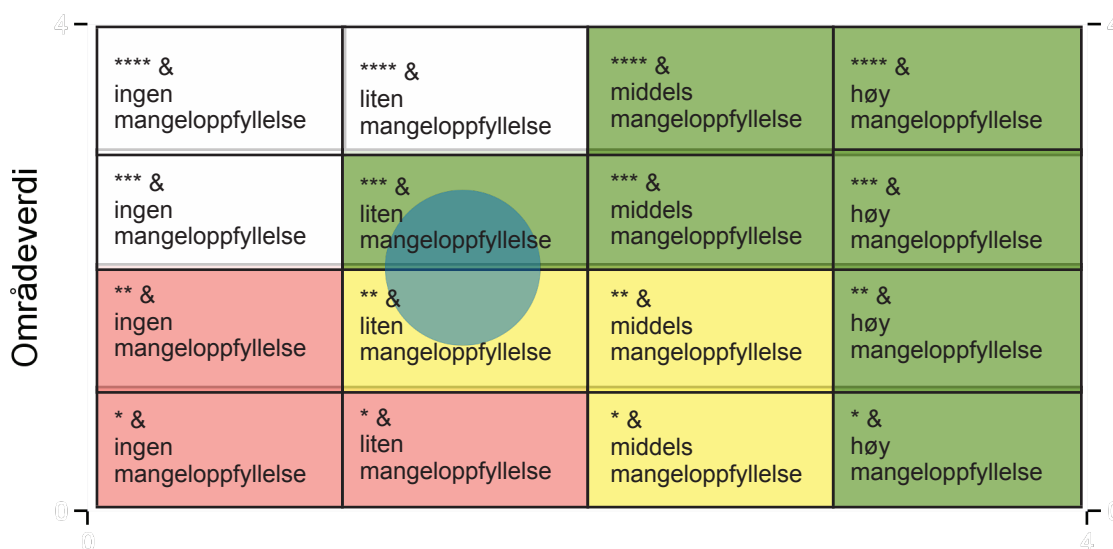
Generelle mangler (lavlandsskog, rik skog/høybonitetsskog og gammelskog): Lav mangeloppfyllelse

Generelle mangler i kombinasjon med naturtyper som skal prioriteres lavere: Lav mangeloppfyllelse

Storområder: Ingen mangeloppfyllelse

Totalvurdering mangeloppfyllelse: Lav mangeloppfyllelse.

Figur: Blå sirkel angir området Bronkeberget sin områdeverdi (loddrett akse) og grad av mangeloppfyllelse (vannrett akse). Fargene i figuren gir en indikasjon på om området bør vurderes for vern*.

Grad av mangeloppfyllelse

* Områder som i dag har lav naturverdi (0 og *) kan potensielt ha egenskaper som dekker inn viktige mangler i skogvernet. Tilsvarende kan områder som har middels og høy naturverdi, ha få egenskaper som dekker inn viktige mangler i skogvernet, fordi det allerede er vernet mange slike områder i en region. Forvaltningen bør derfor skjele til våre vurderinger av mangeloppfyllelse når det skal bestemmes om den bør vernes eller ikke. Figuren over er ment som en veiledende hjelp i dette arbeidet. Ligger den blå sirkelen helt eller delvis over grønne felter er det meget gode faglige grunner for vern av området. Ligger den blå sirkelen over gule felter bør området vurderes høyere. Ligger den blå sirkelen over røde felter er det lavt faglig grunnlag for vernet. Hvite felter angir kombinasjoner som svært sjeldent eller aldri er realisert.

Referanser

Artskart 2018. Artsdatabanken & GBIF Norge, internett. <https://artskart.artsdatabanken.no>

Gammelmo, Ø. 2011. Naturtypekartlegging i Elverum kommune 2009-2010. BioFokus-rapport 2011-3.

Kartlegging av biologisk mangfold i Elverum 2000 – 2002. Rapport Elverum kommune. 20 s.

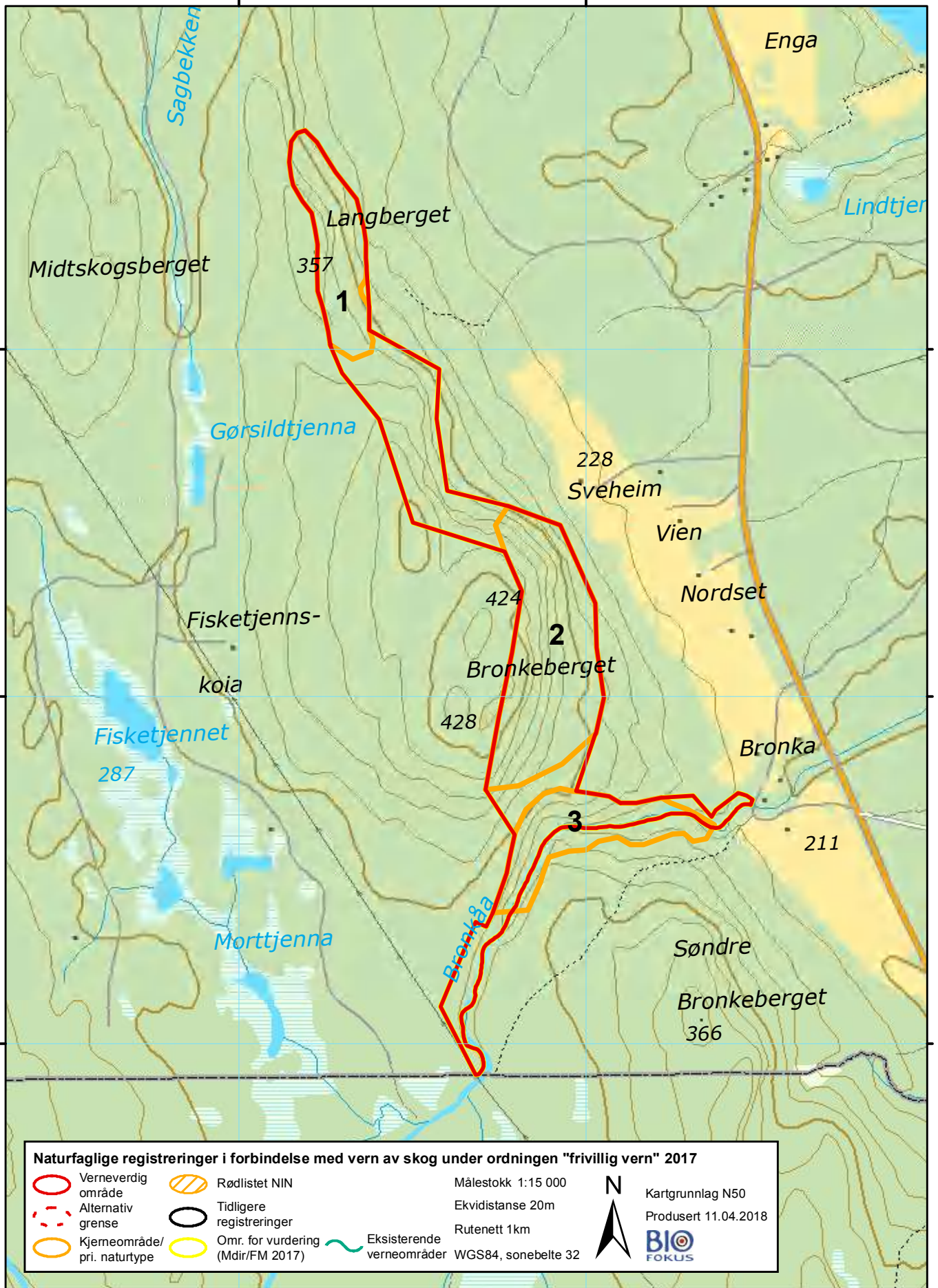
Naturbase 2018. Miljødirektoratet, internett. <http://kart.naturbase.no/>

NIBIO 2018. Kilden. <https://kilden.nibio.no/>

Norges Geologiske Undersøkelse 2018. Berggrunnskart på nett, Norges Geologiske Undersøkelse. http://geo.ngu.no/kart/berggrunn_mobil/

Norges Geologiske Undersøkelse 2018. Kart over løsmasser, Norges Geologiske Undersøkelse. Tilgjengelig fra: http://geo.ngu.no/kart/losmasse_mobil/

Ofen, A. 1997. Botanisk undersøkelse av sørberg i Østerdalene, Hedmark. Fylkesmannen i Hedmark, Miljøvernavdelingen. Rapp. nr. 10/1997: 1-68.

Bilder fra området Bronkeberget

Nederst i lia finnes det en del død ved i forskjellige nedbrytningsstadier og ganske gammel granskog. Foto: Øivind Gammelmo

Gammel selje med lungenever. Foto: Øivind Gammelmo

Ved Langberget har større deler av skogen falt over ende, trolig fordi den har blitt eksponert fra den overliggende hogstflaten. Foto: Øivind Gammelmo

Rester av gammel granskog mot toppen av Bronkeberget. Foto: Øivind Gammelmo

Se egen adresseliste

Saksbehandler, innvalgstelefon

Erica Neby, 62 55 11 65

Frivillig vern av skog - varsel om oppstart av verneprosess for Bronkeberget i Elverum kommune

I forbindelse med ordningen frivillig vern av skog, har det kommet inn et tilbud fra to grunneiere om å verne et ca. 500 dekar stort skogområde ved Bronkeberget, ca. 15 km sør for Elverum sentrum i Elverum kommune. Hele arealet har produktiv skog.

Området ble naturfaglig kartlagt sommeren 2017, og rapporten konkluderer med at det potensielle naturreservatet har regionale verneverdier knyttet til gammel granskog i mellom- og sørboreal vegetasjonssone, med innslag av gamle løvtrær og med bekkekløftkvaliteter. De rødlistede artene alm (VU), dalfiol (VU) og gubbeskjegg (NT) er funnet her, i tillegg til interessante arter som lind, rogn og lungenever.

Det gjøres med dette kjent at det settes i gang en prosess etter naturmangfoldlovens bestemmelser med sikte på å etablere et naturreservat for å bevare det ovennevnte området. Fylkesmannen vil i løpet av våren 2019 utarbeide et konkret verneforslag med forslag til avgrensning av naturreservatet og forslag til bestemmelser for dette. Verneforslaget vil bli sendt til adressatene av dette brevet til uttalelse.

I et eventuelt reservat vil blant annet skogsdrift, motorferdsel og nybygging bli forbudt, mens rydding, merking og vedlikehold av eksisterende sti og elektriske anlegg, bær- og soppstaking, jakt, fangst og fiske, beiting og alminnelig ferdsel vil være tillatt.

Dersom det på dette tidspunktet er merknader til saken som Fylkesmannen bør ta hensyn til under utarbeidelsen av et konkret verneforslag, bes disse sendt til Fylkesmannen i Innlandet, Postboks 987, 2604 Lillehammer eller til e-post fminpost@fylkesmannen.no innen 25. mars 2019.

Med hilsen

Vebjørn Knarrum (e.f.)
avdelingsdirektør

Erica Neby
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg: Kart

Kopi til:

Miljødirektoratet Postboks 5672 Sluppen 7485 TRONDHEIM

Fra: Rune Garberg[rune.garberg@statnett.no]

Dato: 26. feb 2019 14:32:34

Til: Postmottak Fylkesmannen i Innlandet

Tittel: Høringsuttalelse - Frivillig vern av skog - Varsel om oppstart av verneprosess - Bronkeberget - Elverum kommune

Åpen informasjon / Public information

Deres ref: 2019/4589

Det vises til varsel om oppstart av verneprosess for Bronkberget i Elverum kommune.

Statnett SF har ikke anlegg eller planer om anlegg i nærheten av området og har derfor ingen merknader.

Med vennlig hilsen

Rune Garberg

Rådgiver eiendomsforvaltning

M +47 900 80 853

D +47 71 66 92 13

T +47 23 90 30 00

Statnett

Nydalen Allé 33, 0484 Oslo

PB 4904 Nydalen, 0423 Oslo

[Statnett.no](http://statnett.no)

Fra: Neby, Erica <FMHEena@fylkesmannen.no> **På vegne av** Postmottak Fylkesmannen i Innlandet

Sendt: fredag 22. februar 2019 14:47

Til: post@miljodir.no

Emne: Frivillig vern av skog - varsel om oppstart av verneprosess for Bronkeberget i Elverum kommune

Hei!

Vedlagt finner dere et brev fra Fylkesmannen i Innlandet. Brevet sendes elektronisk og skal betraktes som et originalt dokument. Papirdokument vil ikke bli ettersendt.

Vi ber om at offisielle svar og henvendelser til Fylkesmannen i Innlandet gjøres til fminpost@fylkesmannen.no.

Med vennlig hilsen,

Erica Neby

Fylkesmannen i Innlandet, enhet for naturmangfold og verneområder

Telefon: 62 55 11 65

"This email with attachments is solely for the use of the individual or entity to which it is addressed. It may contain confidential or privileged information. If you are not the addressee, please notify the sender and delete this message and all attachments from your files."

Direktoratet for mineralforvaltning
med Bergmesteren for Svalbard

Fylkesmannen i Innlandet
Postboks 987
2604 LILLEHAMMER

Dato: 28.02.2019
Vår ref: 19/00398-2
Deres ref: 2019/4589

Uttalelse vedrørende frivillig vern av skog - varsel om oppstart av verneprosess for Bronkeberget i Elverum kommune

Leiv Erikssons vei 39
Postboks 3021 Lade
N-7441 Trondheim

TELEFON + 47 73 90 46 00
E-POST post@dirmin.no
WEB www.dirmin.no

GIRO 7694.05.05883
SWIFT DNBANOKK
IBAN NO5376940505883
ORG.NR. NO 974 760 282

SVALBARDKONTOR
TELEFON +47 79 02 12 92

Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard (DMF) viser til ovennevnte sak, datert 21. februar 2019.

DMF er statens sentrale fagmyndighet ved forvaltning og utnytting av mineralske ressurser, og har et særlig ansvar for at mineralressurser blir ivaretatt i plansaker.

Om planen

Fylkesmannen i Innlandet har oversendt forslag om frivillig vern av ca. 500 dekar stort skogområde ved Bronkeberget, ca. 15 km sør for Elverum sentrum. Hele arealet har produktiv skog.

Skogen ønskes vernet som naturreservat.

Uttalelse fra DMF

DMF kan ikke se at planen kommer i konflikt med registrerte forekomster av mineralske ressurser. Ut ifra foreliggende informasjon kan vi heller ikke se at planen medfører uttak av masser som vil omfattes av mineralloven. DMF har på nåværende tidspunkt ingen merknader til frivillig vern av skog - varsel om oppstart av verneprosess for Bronkeberget i Elverum kommune.

For nærmere informasjon om mineralloven med tilhørende forskrifter, se hjemmesiden vår på www.dirmin.no.

Vennlig hilsen

Kristine Bye
rådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer.
Saksbehandler: Kristine Bye

Mottakere:

Fylkesmannen i Innlandet

Postboks 987

2604 LILLEHAMMER

Kopi til:

Naturvernforbundet i Hedmark

Fylkesmannen i Innlandet

Miljøvernavdelingen

fminpost@fylkesmannen.no

Elverum 07.03.2019

HØRINGSUTTALELSE VEDRØRENDE OPPSTART AV VERNEPROSESS FOR VIKSÆTRA OG BRONKEBERGET I ÅMOT OG ELVERUM KOMMUNER

Naturvernforbundet i Hedmark v/ Skogutvalget viser til oppstartsmelding for disse to områdene, og kommer med følgende uttalelse til disse.

Vi støtter arbeidet med å opprette naturreservat i disse områdene. Når det gjelder Vikæstra, bør det ses på muligheter til å utvide reservatet østover mot Langmyra som også har eldre skog (IV ifølge Kilden). Når det gjelder Bronkeberget, er det uheldig at ikke sørsiden av Bronkåa er med. Det bør inkluderes areal her slik at hele kløftemiljøet sikres. Kanskje makeskifte med kommuneskog kunne løse dette?

Mvh

Gjermund Gjestvang

Skogutvalget for Naturvernforbundet i Hedmark.

Fra: Smedstad, Ingrid[ingrid.smedstad@ra.no]

Dato: 28. feb 2019 10:17:33

Til: Postmottak Fylkesmannen i Innlandet

Kopi: 'potmottak@hedmark.org'

Tittel: Bronkeberget - Frivillig vern av skog - Til varsel om oppstart av verneprosess

Vi viser til varsel om oppstart av verneprosess for Bronkeberget naturreservat i Elverum kommune. Fylkeskommunen er høringspart for kulturhistoriske interesser i slike saker. Vi viser derfor til kulturminneforvaltningen i Hedmark fylkeskommune og behandler ikke saken.

Med vennlig hilsen

Ingrid Smedstad

Seniorrådgiver

Seksjon for Arealplanlegging og Regionalforvaltning

Riksantikvaren

Tlf.: +47 98202821

www.riksantikvaren.no

Fylkesmannen i Innlandet
Erica Neby

Deres ref.
2019/4589

Vår ref.
14/677-4/LLH

Dato
27.02.2019

Elverum kommune – frivillig vern av skog – varsel om oppstart av verneprosess for Bronkeberget – uttalelse

Vi har ingen merknader til navneforslaget *Bronkeberget naturreservat*. Navnet er dekkende for verneområdet, og skrivemåten er i samsvar med skrivemåten av naturnavnet i Sentralt stedsnavnregister og uttalen /bro`ngkøbærjə/ i herredsregisteret.

Vennlig hilsen

Karl Henrik Steinsholt
administrasjonssjef

Line Lysaker Heinesen
rådgiver

Brevet er elektronisk godkjent og sendes uten underskrifter.

Mottakere:
Fylkesmannen i Innlandet

Kopi til:
Kartverket

Fylkesmannen i Innlandet
Pb 987
2604 LILLEHAMMER

Vår dato: 06.03.2019
Vår referanse: 19/5053 - 2
Deres dato: 22.02.2019
Deres referanse: 2019/4589

Innspill til varsel om oppstart av verneprosess for Bronkeberget i Elverum kommune - frivillig vern av skog

Vi viser til deres brev av 22.2.2019 med varsel om oppstart av verneprosess for Bronkeberget naturreservat i Elverum kommune.

Som høringsinstans for forslag til opprettelse av nye naturreservat, ønsker vi å gi noen generelle innspill til verneprosessen.

Grundige områdebeskrivelser

Av høringsdokumentene må det tydelig framkomme om og i tilfelle hvordan det aktuelle området nyttes i landbrukssammenheng. Dersom det er landbrukshensyn i området som ikke ivaretas i utkast til forskrift, ber vi om at det begrunnes i høringsdokumentene.

Typiske landbruksinteresser kan være (listen er ikke uttømmende):

- Skogsbilvei som er nødvendig for skogbruk på bakenforliggende arealer
- Traktorvei i forbindelse med jordbruk
- Støl/seterområde
- Beite
- Reindrift

Utforming av verneforskrift

Dersom det går veier/ferdselsårer gjennom verneområdet, må fylkesmannen vurdere om det kan gis bestemmelser om merking, rydding og vedlikehold av disse. Det bør legges til rette for drift og vedlikehold av eventuelle støl-/seterområder og åpnes for andre tekniske tiltak som bidrar til en landbruksmessig utnyttelse av området. Dersom slike tiltak ikke er ønskelig innenfor verneområdet, må det gis en faglig begrunnelse for dette i høringsdokumentene.

Beitebruk vil være aktuelt i mange områder som foreslås vernet som naturreservat. Det bør derfor vurderes om forskriften kan åpne for dette. Hvis ikke, må det redegjøres for hvorfor i høringsdokumentene. Dersom det åpnes for beiting i området bør det også

utarbeides bestemmelser for utsetting av saltsteiner og oppføring/vedlikehold av gjerder og sanketrøer.

For alle tiltakene over må det vurderes om det kan gis bestemmelser om motorferdsel i forbindelse med tiltakene. Det bør gis generelt unntak fra ferdselsbestemmelsene i forbindelse med uttransportering av syke og skadde bufe.

Vi forutsetter at fylkesmannens landbruks- og reindriftsfaglig kompetanse involveres i utforming av forskrift og verneplan. Det vil også være nyttig å involvere den lokale landbruksforvaltningen i arbeidet.

Med hilsen
for Landbruksdirektoratet

Jostein Tostrup
seniorrådgiver

Mottakere:
Fylkesmannen i Innlandet

Fylkesmannen I Innlandet
Postboks 987

2604 LILLEHAMMER

Landbruk og miljø

Vår dato: 19.03.2019
Vår referanse: 2019001174-3
Arkiv: 19/1174
Deres dato:
Deres referanse:
Vår saksbehandler: Erik Stenhammer

Hørings svar til foreslått skogvern ved Bronkeberget.

Det vises til foreslått fredning frivillig vern i Bronkeberget. Dette er et vanskelig tilgjengelig areal å drive driftteknisk og økonomisk. Ut fra skogbrukshensyn har ikke Elverum kommune som forvaltningsmyndighet merknader til dette verneforslaget.

Med hilsen

Erik Stenhammer
landbrukssjef

Dokumentet er elektronisk godkjent og sendes derfor uten underskrift

Mottakere:

Fylkesmannen I Innlandet

Postboks 987

2604 LILLEHAMMER

Fylkesmannen i Innlandet
Postboks 987

2604 LILLEHAMMER

Hamar, 19.03.2019

Deres ref: 19/4589
Vår ref: Sak. nr. 19/1520 - 3
Saksbeh. Christer Danmo Tlf. 415 74 626/May-Tove Smiseth/Agnethe Jovall

Svar - Frivillig vern av skog - varsel om oppstart av verneprosess for Bronkeberget i Elverum kommune

Viser til oversendelse datert 21.02.2019 fra Fylkesmannen i Innlandet. Saken omhandler varsel om oppstart av verneprosess for Bronkeberget i Elverum kommune. Området er på ca. 500 daa produktiv skog.

Frist for uttalelse er satt til 25.03.2019.

Planfaglige forhold

Foreslått naturreservat er delvis innenfor planområdet til regional plan for Vestmarka, vedtatt 27.04.2012. Opprettelsen av naturreservat bygger opp under målene og retningslinjene i planen, og er således ikke i strid med denne.

Fylkesdirektøren kan for øvrig ikke se at opprettelsen av naturreservatet vesentlig berører planfaglige og miljømessige forhold som fylkeskommunen skal ivareta.

Kulturvern faglige forhold

Vern av større arealer er i utgangspunktet positivt for kulturminneforvaltningen. For de automatisk fredete kulturminnene vil fredningen etter kulturminneloven fortsatt gjelde, mens naturreservatet vil sikre at natur- og kulturmiljøet kulturminnene ligger i, også blir vernet.

Fylkesdirektøren

BESØK: Parkgata 64, Hamar POST: Pb. 4404, Bedriftssenteret, 2325 HAMAR
TELEFON: 62 54 40 00 E-POST: postmottak@hedmark.org ORG.NR: 942 116 217

www.hedmark.org

I Bronkeberget er det ikke tidligere registrert automatisk fredete kulturminner. Flybåren laserskanning (LIDAR) viser at det er et fåtall strukturer i nord som kan være automatisk fredete, som for eksempel kullgroper. Ellers er terrenget av en slik karakter at det sannsynligvis vil være få automatisk fredete kulturminner å finne, særlig i de bratteste partiene. Kullgroper regnes som automatisk fredete kulturminner jf. kulturminneloven § 4.

For enkelte kulturminner fra nyere tid og for kulturmiljøer og kulturlandskap kreves det aktiv skjøtsel for å ivareta verneverdiene. Det er viktig at det i slike tilfeller åpnes for skjøtels- og tilretteleggingstiltak i bestemmelser gitt i medhold av naturmangfoldloven § 37. Det vises til Miljødirektoratets og Riksantikvarens veileder M-42 – 2015 generelt og pkt. 6.3 spesielt. Ved behov er det viktig at det åpnes for undersøkelser av kulturminner ifølge Riksantikvarens § 11 første ledd, bokstav b.

Med vennlig hilsen

Kristin Ryen Reithaug
ass. fylkessjef
Samferdsel, kulturminner og plan

Elisabeth Seip
kulturvernleder

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur.

Kopi til:
Elverum kommune, Postboks 403, 2418 ELVERUM

Statens vegvesen

Fylkesmannen i Innlandet
Postboks 987
2604 LILLEHAMMER

Behandlerenhet: Region øst	Saksbehandler/telefon: Henrik Backe Langum / 91644789	Vår referanse: 19/39717-2	Deres referanse: 2019/4589	Vår dato: 19.03.2019
-------------------------------	---	------------------------------	-------------------------------	-------------------------

Uttalelse til skogvern ved Bronkeberget i Elverum kommune

Statens vegvesen viser til deres brev datert 21.02.2019

Statens vegvesen har ansvar for å sørge for at føringer Nasjonal transportplan (NTP), Statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging, vegnormalene og andre nasjonale og regionale arealpolitiske føringer blir ivaretatt i planleggingen. Vi uttaler oss som forvalter av riksveg på vegne av staten, forvalter av fylkesveg på vegne av fylkeskommunen og som statlig fagmyndighet med sektoransvar innenfor vegtransport.

Saken gjelder

Frivillig vern av et ca. 500 dekar stort skogområde ca. 15 km sør for Elverum sentrum i Elverum kommune. Området har regionale verneverdier knyttet til gammel granskog og innslag av gamle løvtrær og bekkekløftkvaliteter. Verneplanen skal gi rammer for bruk av området.

Vurderinger

Statens vegvesen ser i utgangspunktet ikke våre interesser berørt av en ordinær verneplan som ikke omfatter samferdselsanlegg. Det bør likevel gjøres en vurdering av hvorvidt en slik plan kan medføre økt bruk og trafikk til området i form av friluftsliv og turisme. Dersom dette er tilfelle må parkeringsmuligheter og tilknyttingen til riks- og fylkesvegnettet vurderes nærmere, med eventuelle behov for tiltak.

Seksjon for plan og trafikk

Med hilsen

Postadresse
Statens vegvesen
Region øst
Postboks 1010 Nordre Ål
2605 LILLEHAMMER

Telefon: 22 07 30 00
firmapost-ost@vegvesen.no
Org.nr: 971032081

Kontoradresse
Parkgata 81
2317 HAMAR

Fakturaadresse
Statens vegvesen
Regnskap
Postboks 702
9815 Vadsø

Hanne Finstad
Seksjonsleder

Henrik Backe Langum

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ingen håndskrevne signaturer.

Kopi

Elverum kommune, Postboks 403, 2406 ELVERUM

Hedmark fylkeskommune, Postboks 4404 Bedriftssenteret, 2325 HAMAR

FYLKESMANNEN I INNLANDET
Postboks 987
2604 LILLEHAMMER

Vår dato: 22.03.2019
Vår ref.: 201902195-2
Arkiv: 323
Deres dato: 21.02.2019
Deres ref.: 2019/4589

Saksbehandler:
Valentin Koestler

NVEs uttalelse til oppstartmelding for vern av skog - Bronkeberget - Elverum kommune, Hedmark

NVE viser til oppstartmelding for frivillig skogvern av Bronkeberget i Elverum kommune i Hedmark med et areal på ca. 500 dekar.

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) har gjennomgått områdene med foreløpige kart fra Fylkesmannen, og har avdekket konflikter med energiinteresser. Langs Bronkåa som danner den sørlige grensen til verneområdet er det tre digitalt kartlagte vannkraftpotensial på tilsammen 1,58 GWh/år. Dette er små potensial og kostnadsanslagene indikerer at prosjektene kan bli dyrere enn det ville vært lønnsomt å bygge i dag.

	Kraftpotensial	Utbyggingskostnad*
Nr 1	0,58 GWh/år	6,68 kr/kWh
Nr 2	0,60 GWh/år	7,12 kr/kWh
Nr 3	0,40 GWh/år	8,42 kr/kWh
Sum	1,58 GWh/år	

**) Utbyggingskostnad er justert fra prisenivå 2000 til prisenivå 2018 med en faktor på 1,683.*

Det går en kraftlinje for regionalnett like utenfor den sørvestre delen av området, det kan være at for rydebeltet for linjen er innenfor verneområdet. Det er viktig at verneområdet ikke er til hinder for drift, vedlikehold og feilretting av linjen.

NVE har ikke nettselskapenes planer for distribusjonsnett, så det er viktig at nettselskapene selv sier ifra om eventuelle konflikter. Eidsiva Nett AS er ikke på adresselisten til oppstartsmeldingen, og det er viktig at de får mulighet til å uttale seg.

Lenke til kart over området i [NVE Atlas](#).

Med hilsen

Fredrik Arnesen
seksjonssjef

Valentin Johannes Koestler
overingeniør

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Vedlegg:

Kopi til:

EIDSIVA NETT AS
Olje- og energidepartementet

Forslag til avgrensning av
Bronkeberget naturreservat
Elverum kommune, Hedmark

— Grense for foreslått naturreservat

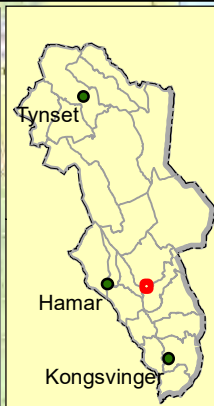
—+— El-linje

- - - - - Sti

Rutenett: WGS 1984 UTM Sone 32N
Målestokk: 1:15 000

0 500 1 000 m

Fylkesmannen i Innlandet, mai 2019

6 742 000
6 741 000
6 740 000
6 739 000
6 738 000

646 000 647 000 648 000

Forslag til forskrift om vern av Bronkeberget naturreservat i Elverum kommune, Hedmark

Fastsatt ved kgl. res. XXX med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34, jf. § 37 og § 62.

§ 1. (formål)

Formålet med naturreservatet er å bevare en bestemt type natur med gammel bar- og løvskog, samt bekkekløft. Området har stor betydning for biologisk mangfold ved at det er leveområde for en rekke arter knyttet til eldre skog og bekkekløftmiljø. Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

§ 2. (geografisk avgrensning)

Naturreservatet berører følgende gnr./bnr.: 1/2, 1/24 og 1/50 i Elverum kommune

Naturreservatet dekker et totalareal på ca. 500 dekar. Grensene for naturreservatet går fram av kart datert Klima- og miljødepartementet måned år. De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Elverum kommune, hos Fylkesmannen i Innlandet, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet.

§ 3. (vernebestemmelser)

I naturreservatet må ingen foreta noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende vernebestemmelser:

- a) Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp, inkludert lav, eller deler av disse fra reservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er ikke tillatt.
- b) Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødige forstyrrelse. Utsetting av dyr er ikke tillatt.
- c) Området er vernet mot ethvert tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.l., opplag av båter, etablering av nye båtplasser, framføring av luftledninger, jordkabler, kloakkledninger, bygging av veier, drenering eller annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling og lagring av masse, utføring av kloakk eller andre konsentrerte forurensningstilførsler, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking eller bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende.
- d) Bruk av naturreservatet til større arrangementer er forbudt.
- e) Bålbrenning er forbudt.

§ 4. (generelle unntak fra vernebestemmelsene)

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for:

- a) Sanking av bær og matsopp.
- b) Jakt, fangst og fiske i samsvar med gjeldende lovverk.
- c) Felling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk.
- d) Beiting.
- e) Utsetting av saltstein i samsvar med gjeldende lovverk.

- f) Rydding, merking og vedlikehold av eksisterende sti, jf. vernekartet.
- g) Drift og vedlikehold, samt nødvendig istandsetting ved akutt utfall av eksisterende energi- og kraftanlegg.
- h) Oppgradering eller fornyelse av kraftledninger for heving av spenningsnivå og økning av linjetverrsnitt, når tiltaket ikke skader verneverdiene angitt i verneformålet nevneverdig.

§ 5. (regulering av ferdsel)

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

- a) Motorferdsel til lands og til vanns er forbudt, herunder landing og start med luftfartøy.
- b) Bruk av sykkel og hest og kjerre samt ridning er forbudt, unntatt på eksisterende sti vist på vernekartet.

§ 6. (generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene)

Ferdselsbestemmelsene i § 5 er ikke til hinder for gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet.

Ferdselsbestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for:

- a) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet før kjøring.
- b) Nødvendig uttransport av felt elg, hjort og bjørn med lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget.
- c) Landing og start med Forsvarets luftfartøy.
- d) Nødvendig motorisert ferdsel i forbindelse med akutt utfall eller fare for akutt utfall på eksisterende energi- og kraftanlegg. Ved bruk av motorisert transport skal det i etterkant sendes melding til forvaltningsmyndigheten.

§ 7. (spesifiserte dispensasjonsbestemmelser)

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til:

- a) Avgrenset bruk av reservatet for aktiviteter nevnt i § 3 d.
- b) Istandsetting, vedlikehold og skjøtsel av kulturminner.
- c) Tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk.
- d) Oppsetting av gjerder i forbindelse med beite.
- e) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med drift og vedlikehold av eksisterende energi- og kraftanlegg, og oppgradering og fornyelse av kraftledninger.
- f) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med tiltak nevnt i § 4 e og § 7 b, c og d.

§ 8. (generelle dispensasjonsbestemmelser)

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldlovens § 48.

§ 9. (skjøtsel)

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldlovens § 47.

§ 10. (forvaltningsplan)

Det kan utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

§ 11. (forvaltningsmyndighet)

Miljødirektoratet fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften.

§ 12. (ikrafttredelse)

Denne forskriften trer i kraft straks.

Adresseliste Bronkeberget

Navn	Adresse	Postnr.	Sted
Eidsiva Energi	Postboks 4100	2307	Hamar
Norsk ornitologisk forening avd. Hedmark	Postboks 90	2401	Elverum
Vegdirektoratet	Postboks 8142 Dep.	0033	Oslo

Elektronisk post til:

Elverum kommuneskoger v/Ove Sætereng	ove.setereng@elverum.kommune.no
Opplysningsvesenets fond v/Rolf Brennodden	rolf.brennodden@ovf.no
Elverum kommune	postmottak@elverum.kommune.no
Glommen Skog SA	firmapost@glommen.skog.no
AVINOR AS	post@avinor.no
Den Norske Turistforening	info@dnt.no
DNT Finnskogen og omegn - Elverum	finnskogen@dnt.no
Direktoratet for mineralforvaltning	mail@dirmin.no
Forsvarsbygg	post@forsvarsbygg.no
Forum for natur og friluftsliv - Hedmark	hedmark@fnf-nett.no
Friluftslivets fellesorganisasjon	post@frifo.no
Friluftsrådernes Landsforbund	post@friluftsrad.no
Hedmark Bonde- og Småbrukarlag	sekr.hedmark@smabrukarlaget.no
Hedmark Bondelag	hedmark@bondelaget.no
Hedmark fylkeskommune	postmottak@hedmark.org
Hedmark Sau og Geit	hedmark.nsg@gmail.com
Institutt for biovitenskap	postmottak@ibv.uio.no
Kommunal- og moderniseringsdepartementet	postmottak@kmd.dep.no
Kommunenes sentralforbund	ks@ks.no
Landbruksdirektoratet	postmottak@landbruksdirektoratet.no
Luftfartstilsynet	postmottak@caa.no
Miljødirektoratet	post@miljodir.no
Natur og Ungdom	info@nu.no
Naturhistorisk museum og botanisk hage	postmottak@nhm.uio.no
Naturvernforbundet i Hedmark	hedmark@naturvernforbundet.no
NHO Reiseliv Innlandet v/regionansvarlig	elisabeth.winther@nho.no
Nord-Østerdal Kraftlag SA	kundesenter@nok.no
Norges Bondelag	bondelaget@bondelaget.no
Norges Geologiske Undersøkelser	ngu@ngu.no
Norges handicapforbund	nhf@nhf.no
Norges Idrettsforbund	nif-post@idrettsforbundet.no
Norges Jeger- og Fiskerforbund	njff@njff.no
Norges jeger- og fiskerforbund - Hedmark	hedmark@njff.no
Norges Luftsportforbund	post@nlf.no
Norges miljø- og biovitenskapelige universitet	post@nmbu.no
Norges Miljøvernforbund	nmf@nmf.no
Norges Naturvernforbund	naturvern@naturvernforbundet.no
Norges Orienteringsforbund	nof@orientering.no
Norges Skogeierforbund	post@skogeier.no
Norges vassdrags- og energidirektorat	nve@nve.no
Norges vassdrags- og energidirektorat -Region øst	ro@nve.no
Norsk Biologforening	post@bio.no
Norsk Bonde- og Småbrukarlag	post@smabrukarlaget.no

Norsk Botanisk Forening	post@botaniskforening.no
Norsk institutt for naturforskning	firmapost@nina.no
Norsk Organisasjon for Terrenngsykling	vernearbeid@nots.no
Norsk organisasjon for terrenngsykling - Hedmark	hedmark@nots.no
Norsk Ornitologisk Forening	nof@birdlife.no
Norsk Sau og Geit	nsg@nsg.no
Norsk Zoologisk Forening	nzf@zoologi.no
Norskog	firmapost@norskog.no
Riksantikvaren	postmottak@ra.no
Sabima	sabima@sabima.no
Skogforsk	post@skogoglandskap.no
Skogselskapet i Hedmark	info@skogselskapet.no
Statens Kartverk	post@kartverket.no
Statens vegvesen Region øst	firmapost-ost@vegvesen.no
Statkraft SF	info@statkraft.no
Statnett SF	firmapost@statnett.no
Statskog	post@statskog.no
Stedsnavntjenesten for Østlandet og Agderfylkene	post@sprakradet.no
WWF-Norge	wwf@wwf.no